

Együttműködés a fejlődő országokkal a jó adóügyi kormányzás előmozdítása terén

Az Európai Parlament 2011. március 8-i állásfoglalása Adók és a fejlesztés – Együttműködés a fejlődő országokkal a jó adóügyi kormányzás előmozdítása terén (2010/2102(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a jó kormányzás adóügyek terén történő előmozdításáról szóló, 2010. február 10-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az „Adók és a fejlesztés – Együttműködés a fejlődő országokkal a jó adóügyi kormányzás előmozdítása terén” című bizottsági közleményre (COM(2010)0163),
- tekintettel a pénzügyi és gazdasági világválságnak a fejlődő országokra és a fejlesztési együttműködésre gyakorolt hatásairól szóló, 2010. március 25-i állásfoglalására², a monterrey-i nyilatkozatra (2002), a dohai fejlesztésfinanszírozási konferenciára (2008), a párizsi nyilatkozatra (2005) és az accrai cselekvési menetrendre (2008), amelyek kifejezetten a hazai bevételek fejlesztés érdekében történő mozgósításának fő akadályaként azonosították a tőkekiáramlást és a jogellenes pénzmozgást,
- tekintettel „A millenniumi fejlesztési célok elérése felé tett előrehaladás: a 2010. szeptemberi magas szintű ENSZ-találkozót előkészítő félidős értékelés” című 2010. június 15-i állásfoglalására³,
- tekintettel a G20-csoport 2010. november 11–12-i szöuli csúcsertekezletére, a fejlődő országokkal az adókiadás és adókikerülés elkerülése érdekében folytatott nemzetközi együttműködés erősítésére irányuló, a német Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Minisztérium által újjára indított, „Nemzetközi Adóügyi Platform” elnevezésű kezdeményezésre,
- tekintettel a 2008. augusztus 29-i, pretoriai nemzetközi adóügyi konferencia következtetéseire,
- tekintettel a G20-csoport 2009. április 2–3-i londoni csúcstalálkozójának következtetéseire,
- tekintettel G20-csoport 2009. szeptember 24–25-i pittsburghi csúcstalálkozóját követően kiadott vezetői nyilatkozatra és az erről szóló, 2009. október 8-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel az Európai Parlamentnek a G-20-csoport 2009. április 2-i londoni

¹ HL C 341. E, 2010.12.16., 29. o.

² HL C 4. E, 2011.1.7., 34. o.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2010)0210.

⁴ HL C 230. E, 2010.8.26., 1. o.

csúcstalálkozójáról szóló, 2009. április 24-i állásfoglalására¹,

- tekintettel az 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban egyes nemzetközi számviteli standardok elfogadásáról szóló 1725/2003/EK rendeletnek az operatív szegmensek kiadásával kapcsolatos 8. nemzetközi pénzügyi beszámolási szabvány (IFRS) tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági rendelettervezetről szóló, 2007. november 14-i állásfoglalására²,
 - tekintettel a norvég kormányzati bizottság „Adóparadicsomok és fejlesztés” című, 2009. júniusi jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 48. cikkére,
 - tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére, valamint a Gazdasági és Monetáris Bizottság és a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság véleményére (A7-0027/2011),
- A. mivel az adórendszer erősítése egyike a millenniumi fejlesztési célok elérése tekintetében a fejlődő országok előtt álló legjelentősebb kihívásoknak,
- B. mivel az adózás a fejlesztésfinanszírozás megbízható és fenntartható forrása lehet, amennyiben progresszív adózási rendszer van hatályban, adózási fegyelem előmozdítását szolgáló adóigazgatás hatékony és eredményes, és a költségvetési bevételek felhasználása átlátható és elszámoltatható,
- C. mivel a fejlődő országok az adóbevételek növelése során jelentős kihívásokkal szembesülnek az adóbeszedésre szolgáló humán- és pénzügyi erőforrások elégtelensége, a gyenge adminisztratív kapacitás, a korrupció, a politikai rendszer legitimitációjának hiánya, a bevételek egyenlőtlen elosztása és a nem megfelelő adóügyi kormányzás miatt,
- D. mivel a jogellenes pénzmozgások és tőkekiáramlások fő formáinak körébe tartozik különösen az országok közötti helytelen transzferárazás a közvetlen külföldi befektetések vonzása érdekében, a tőke körbeáramoltatása, a juttatások etikátlan megkettőzése (double dipping), a nagy tömegű készpénzmozgások, valamint a nem átlátható és előnytelen beruházási jegyzőkönyvek és a csempészés,
- E. mivel az offshore központok és az adóparadicsomok évi 1000 milliárd USD értékű illegális tőkekimenekítést tesznek lehetővé; továbbá mivel ezen illegális pénzkiáramlások mintegy tízszeresét teszik ki a fejlődő országokba irányuló, a szegénység enyhítését és a gazdaság fejlesztését célzó segélyek összegének,
- F. mivel a titoktartási szabályokat és fiktív székhelyeket, továbbá a más országokban adóköteles tőke és bevételek vonzása érdekében „nulla százalékos adókulcsot” kínáló adóparadicsomok káros adóversenyt idéznek elő,
- G. mivel az adóverseny azt eredményezte, hogy az adóterhek a munkavállalókra és az alacsony jövedelmű háztartásokra hárultak, illetve a szegény országokban elkerülhetlenné vált a közszolgáltatások káros megnyirbálása,

¹ HL C 184. E, 2010.7.8., 94. o.

² HL C 282. E, 2008.11.6., 323. o.

- H. mivel az adócsalás a fejlődő országokban olyan arányú éves adóbevétel-kieséshez vezet, amely a fejlett országok által számukra eljuttatott fejlesztési támogatás tízszerese,
- I. mivel a belföldi források mozgósításának lehetőségét még inkább hátrányosan érintik a nemzetközi piacok liberalizációjának globális viszonyai, amelyek következtében a vámbevételeket más hazai forrásokkal helyettesítik; mivel az IMF kutatása azt mutatja, hogy miközben a gazdag országoknak sikerült más bevételi forrásokkal, nevezetesen a héával kiegyenlíteniük a kereskedelmi adók mint a jövedelem fő forrásai hanyatlását, a legszegényebb országok legjobb esetben elvesztett kereskedelmi adók mintegy 30%-át pótolták¹,
- J. mivel az ITC vezette „tájékoztató felmérés” megállapította, hogy az adózás és fejlesztés terén az adományozók további koordinációjára van szükség,
- K. mivel a gazdaságban a nagy, nem hivatalos ágazat létezése visszatartja a hazai források igénybevételét,
- L. mivel sok fejlődő ország kimarad az árupiac felvirágzásából amiatt, hogy nem kapja meg az ásványkincsek után öt indokoltan megillető koncessziós díjak méltányos részét,
- M. mivel sok fejlődő ország nem éri el azt a legalacsonyabb adózási szintet sem, amelyre szükség lenne a közszolgáltatások és a nemzetközi kötelezettségvállalások, mint például a szegénységcsökkentés finanszírozásához,
- N. mivel az adó olyan jövedelemforrás, amely elvileg stabilabb és fenntarthatóbb, mint a segélyek, és jobban előmozdítja az érintett országok szerepvállalását,
- O. mivel a konszolidált alapon történő jelentéskészítés gyakran megnehezíti a megadóztatandó vállalatok azonosítását és a megfelelő adózási szint megállapítását a vállalatok összetett szerkezete és a gazdasági tevékenység köztük való megoszlása miatt,
- P. mivel az úgynevezett keselyűalapok, amelyek székhelye gyakran adóparadicsomokban található, egyre nagyobb mértékben vásárolják fel a fejlődő országok adósságait hatalmas kedvezménnyel, majd ezt követően keresetet indítanak az adósság (gyakran kamatokkal és pótdíjakkal megnövelt) eredeti összegéért, és ennek során jelentős mértékben csökkentik a fejlődő országok azon lehetőségeit, hogy pótlólagos adóbevételeiket használhassák fel,
- Q. mivel nincsenek olyan szabályok, amelyek korlátozzák a keselyűalapok által a fejlődő országok ellen késedelmes adósságok beszedésére indított perek során elérhető nyereség összegét, és mivel nincsenek olyan szabályozási szerkezetek, amelyek feltárják, hogy kik állnak a keselyűalapok mögött, illetve hogy mennyit fizettek e korábban értéktelennek tekintett adósságokért,

¹ Lásd például Baunsgaard & Keen a 2005. február 15-i „Dealing with the Revenue Consequences of Trade Reform” című IMF-jelentésben idézett tanulmányát (2005), amelyben az IMF megállapítja, hogy „sok alacsony bevétellel és néhány közepes bevétellel rendelkező ország nehezen tudta pótolni a kereskedelmi adókból szerzett bevételeit”.

- R. mivel sok fejlődő országban többszörös társasági adókulcsok vannak hatályban, amelyek nem csak a bevételen és az osztalékon, hanem az üzleti ágazaton is alapulnak, ami azt jelenti, hogy a források ágazati megoszlását torzítják az adókulcsbeli különbségek,
- S. mivel az adózási fegyelmet úgy lehet meghatározni, hogy az a megfelelő helyen, megfelelő időben való fizetés lehetőségének keresése, ahol a „megfelelő” azt jelenti, hogy a lebonyolított ügyletek gazdasági tartalma egybeesik azzal a hellyel és formával, ahol és amelyben adózási célokból a beszámolóknak szerepeltetik őket,

Az adózás jelentősége a millenniumi fejlesztési célok elérésében

1. egyetért a Bizottsággal abban, hogy a hatékony és igazságos adórendszer döntő fontosságú a szegénység csökkentése, a helyes kormányzás és az államépítés szempontjából;
2. üdvözi a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy erősítse a jó adóügyi kormányzás lehetőségeit a fejlesztés terén, és belátja, hogy szükség van a nemzetközi adóügyi együttműködés, az átláthatóság, az állami és magánszektor fejlődése és a gazdasági növekedés támogatására irányuló szabályozási keretre;
3. kiemeli, hogy a fejlődő országok adó-GDP aránya 10-20% között mozog, szemben a fejlett országokra jellemző 25-40%-kal; sajnálja, hogy az adományozók eddig túl kevés támogatást nyújtottak az adókkal kapcsolatos segélyekhez; ezzel összefüggésben üdvözi a Bizottság támogatásnyújtás fokozására irányuló javaslatát az adóreformokhoz való segítségnyújtás és az adóigazgatások megerősítése érdekében az AKCS-országok esetében az EFA, továbbá a fejlesztési együttműködési eszköz és az Európai Szomszédosági és Partnerségi Támogatási Eszköz, valamint a nemzeti felügyeleti szervek, parlamentek és nem állami szereplők támogatása révén;
4. megállapítja, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a fejlődő országokon belüli kapacitásbővítésre irányuló erőfeszítésekre, hogy hatékonyan kihasználhassák az információcserét és ténylegesen felléphessenek az adókikerülés ellen saját, belső jogszabályaikban;

A fejlődő országok által az adóbevételek teremtése során tapasztalt nehézségek

5. aggodalommal állapítja meg, hogy az adórendszert sok szegény országban továbbra is a rendkívül szűk adóalap, a kiváltságosokat megillető adómentességek, a társaságiadómentességek, amelyek erős ösztönzőt jelentenek az adókikerülésre, mivel az adót fizető vállalkozások gazdasági kapcsolatba léphetnek az adó alól mentesülőkkel a nyereség átcsoportosítása érdekében, a természeti erőforrásokból származó, jelentős bevételek elszámolatlansága, valamint a jelentős adókikerüléshez kapcsolódó nagyarányú jogellenes pénzmozgások jellemzik;
6. hangsúlyozza, hogy az adóbevételek nem tekinthetők a külföldi segélyek alternatívájának, hanem inkább az ezen országok fejlődését lehető tevő állami bevételek egyik alkotóelemének;
7. rámutat arra, hogy a hatékony, progresszív és méltányos adórendszerek döntő fontosságúak a fejlesztés szempontjából, mivel hozzájárulnak a közjavak

biztosításának finanszírozásához, az államépítéshez és a jó kormányzáshoz, valamint hogy a szegény országoknak arra kell törekedniük, hogy külföldi segélyektől való függőségüket elegendő saját adóval váltsák fel, továbbá hogy az adókijátszás és adókikerülés viszont akadályozza ezeket a fejlesztési célokat;

8. sajnálatosnak tartja, hogy az adóparadicsomok gyengítik a demokratikus kormányzást, jövedelmezőbbé teszik a gazdasági bűnözést, ösztönzik a járadékvadászatot, és fokozzák az adóbevételek elosztásának méltánytalanságát.; sürgeti az EU-t, hogy a nemzetközi pénzügyi és fejlesztési intézményeken belül állítsa a napirend élére az adóparadicsomok és a korrupció elleni küzdelmet;
9. rámutat arra, hogy az adókikerülés a fejlődő országok számára jelentős pénzügyi veszteséget képvisel, valamint hogy az adóparadicsomok és az adókikerülés elleni küzdelem az EU egyik prioritása annak érdekében, hogy hatékonyan segítse a fejlődő országokat abban, hogy rendelkezhessenek adóbevételeikről; emlékeztet arra, hogy e tekintetben megfelelő intézkedéseket kell hozni európai és nemzetközi szinten, összhangban a G20-ak által tett kötelezettségvállalásokkal;
10. emlékeztet arra, hogy ha a gazdasági partnerségi megállapodások pozitív hatásai csak közép-, hosszú távon érezhetőek, akkor a vámtarifák csökkentésének közvetlen következményei a bevételkiesések lesznek;
11. hangsúlyozza, hogy további figyelmet kell fordítani azokra a nehézségekre, amelyekkel a fejlődő országok szembesülnek hazai bevételeiknek a globalizált környezetben történő növelése során, mivel a befektetések vonzása érdekében többszörös mentességeket biztosítanak nagy hazai és külföldi vállalatoknak; felszólítja az EU-t, hogy segítse a fejlődő országokat olyan adórendszerek kialakításában, amelyek lehetővé teszik, hogy előnyük származzon a globalizáció folyamatából;
12. hangsúlyozza, hogy a legszegényebb országok nehézségekkel küzdenek a kereskedelem jelenlegi liberalizációjának általános környezetéből eredően csökkenő kereskedelmi adók más típusú hazai forrásokkal való pótlása tekintetében, mivel a legjobb esetben is csak a kiesett kereskedelmi adók körülbelül 30%-át pótolják;
13. hangsúlyozza, hogy az adóparadicsomok a mozgó tőkéért folytatott verseny fokozásával sértik a fejlődő országok joghatóságát a tőkéből származó adóbevételek mint adóalapjuk kiszélesítésének eszköze tekintetében, miközben adóalapjuk egyébként is szűkebb, mint a gazdag országoké;
14. emlékeztet arra, hogy az adóparadicsomok titoktartási szabályaiból eredő tájékoztatási aszimmetria csökkenti a nemzetközi pénzügyi piacok hatékonyságát, mivel magasabb kockázati prémiumokhoz vezetett, és ezáltal növelte a hitelfelvételi költségeket mind a gazdag, mind a szegény országok számára;
15. tudatában van annak, hogy a fejlődő országok nemzeti pénzügyi forrásainak minőségi és mennyiségi szempontból javuló igénybevétele hosszú távon fogja meghozni gyümölcsét; kéri az Európai Uniót, hogy tartsa fenn segítségnyújtási ajánlatát annak minden formájában mindaddig, amíg a fejlődő országok azt szükségesnek tartják a saját fejlődésük finanszírozásához;

A hatékony, eredményes, igazságos és fenntartható adórendszerek támogatása

16. ismételten hangsúlyozza, hogy a jó kormányzás és az intézmények minősége jelenti a legfontosabb hajtóerőt a gazdasági fellendülés számára; sürgeti a Bizottságot, hogy segítse a fejlődő országok adóhatóságait, valamint igazságszolgáltatási és korrupcióellenes szerveit azon erőfeszítéseik során, hogy olyan progresszív és fenntartható adórendszert építsenek ki, amely a megnövekedett legitimitás és elszámoltathatóság révén végső soron „irányítási osztalékot” teremt, valamint ténylegesen építse be a helyes adóügyi kormányzás elveit az országos és regionális stratégiai dokumentumok programozásába, végrehajtásába és nyomon követésébe; sürgeti a tagállamokat, hogy teljesítsék kötelezettségvállalásukat adózási segélyeik tekintetében, és hogy lépjenek fel a felségterületükön székhellyel rendelkező, de fejlődő országokban működő vállalatok által elkövetett vesztegetésekkel szemben; azt javasolja, hogy a Bizottság vonja be a fejlődő országok parlamentjeit a költségvetési folyamatba, ezáltal erősítve a harmonikus kapcsolatot és előmozdítva e folyamat átláthatóságának fokozását;
17. emlékeztet arra, hogy a jó adóügyi kormányzást nem lehet exportálni vagy más országokra kívülről rákényszeríteni, és hogy minden államot megilleti, hogy maga döntsön adópolitikájáról; ezzel összefüggésben kéri a Bizottságot és a nemzeti kormányokat, hogy ne állítsanak akadályokat és működjenek együtt minden olyan országgal, amely a területén működő külföldi vállalatokat érintő adók következetes és méltányos növelése mellett dönt, különösen a fejlődő országok számára alapvető tőkét jelentő elsődleges erőforrások kinyerése terén;
18. felhívja a Bizottságot, hogy az EU harmadik országokkal kötött vonatkozó megállapodásaiba foglaljon bele az adóügyi kormányzással kapcsolatos záradékot, beleértve annak végrehajtását is;
19. emlékeztet arra, hogy a vámoknak az Európai Unióval kötött gazdasági partnerségi megállapodások miatt bekövetkező csökkenése negatívan befolyásolja a fejlődő országok azonnal rendelkezésre álló pénzügyi forrásait; ezzel összefüggésben és a veszteségek ellensúlyozása érdekében felhívja a Bizottságot, hogy a nemzeti adórendszerek javítására szolgáló esetleges segítségnyújtás keretében ösztönözze a fejlődő országokat, hogy a közvetlen progresszív adókat részesítsék előnyben a közvetett adókkal szemben, különösen a fogyasztásra kivetett adókat, amelyek természetüknél fogva súlyosabb mértékben érintik az alacsony jövedelemmel rendelkezőket;
20. felhív az adóreformok támogatását célzó intézkedések szisztematikus, a gazdasági partnerségi megállapodások keretében történő végrehajtására, nevezetesen anyagi (informatikai rendszerek) és szervezésbeli (az adóhatóságként eljáró személyzet jogi és adóügyi továbbképzése) támogatás formájában, amennyiben valamely fejlődő ország azt igényli; hangsúlyozza különleges erőfeszítés megtételének fontosságát az afrikai országokkal kapcsolatosan, amelyek az adózás terén még mindig nem részesülnek hosszú távú segítségben;
21. újra megerősíti az Európai Unió fejlesztés- és kereskedelempolitikája közötti koherencia megerősítésének szükségességét; emlékeztet rá, hogy jóllehet a válság talán fokozta a nyersanyagárak volatilitását, valamint a fejlődő országokba áramló tőke csökkenését okozta, az Európai Unió egésze, tagállamaival együtt, azonban továbbra is az első számú fejlesztésisegély-nyújtó a világszerte nyújtott segélyek összességének

56%-ával, amely 2009-ben 49 milliárd eurót tett ki; hangsúlyozza ebben az összefüggésben, hogy egy hatékony adózási rendszer bevezetésének prioritást kellene élveznie a fejlődő országokban annak érdekében, hogy csökkenteni lehessen a külső támogatásoktól, illetve más, kiszámíthatatlan külső pénzügyi folyamatoktól való függőségüket;

22. következetességre szólít fel az egyes országoknak juttatott uniós pénzügyi támogatások és az EU piacára való bejutásuk lehetővé tétele, valamint ezen országoknak a jó adóügyi kormányzás elveinek való megfelelés terén mutatott együttműködése között;
23. üdvözli az adóügyi együttműködéssel kapcsolatos regionális kezdeményezést, amely lehetővé tenné a fejlődő országok számára, hogy megvitassák az adózás szerepét az államépítés és a kapacitásbővítés terén, és megosszák az adóügyi irányítással kapcsolatos bevált gyakorlatokat;
24. emlékeztet arra, hogy a szegény országok számára a fő kihívás az adóalap kiszélesítése; rámutat arra, hogy más tényezők mellett a kereskedelmi adók csökkenése fogyasztási adók (héta vagy energiaadók) bevezetéséhez vezet; úgy ítéli meg, hogy még ha a héa lehetővé is teheti az adóalap szélesítését a jelentős informális szektorral rendelkező gazdaságokban, a héa megkülönböztetésmentes jellege miatt a szegényeket sújtja legerősebben; meggyőződése, hogy az uniós fejlesztési támogatásnak az adórendszerek hatékonyságát és átláthatóságát javító kezdeményezéseket kiemelten kellene kezelnie, például úgy, hogy megvizsgálja, hogy a fejlődő országok miként szélesíthetik közvetlen és közvetett adóztatással adóalapjukat/adóbevételeiket;
25. emlékeztet rá, hogy a fejlődő országokkal folytatott kereskedelmi kapcsolatok kiterjesztésének azzal a céllal kell történnie, hogy elősegítse a fenntartható gazdasági növekedést és ezen országok fejlődését; megállapítja, hogy a vámok eltörlése a vámbevételek vonatkozásában elkerülhetetlenül veszteséggel jár, ezért a folyamatot szorosabb ellenőrzés alatt kell tartani, és annak fokozatosabb, adóreformokkal együtt kell végbemennie, lehetővé téve kiegyenlítő bevételek felhasználását (HÉA, ingatlanadó, jövedelemadó);
26. aggodalommal állapítja meg, hogy 1991 és 2004 között több milliárd dollár hagyta el az afrikai földrészt; különösen azt hangsúlyozza, hogy ez a kiáramlás becslések szerint a térség éves GDP-jének 7,6%-a, ami az afrikai országokat az adományozó országok nettó hitelezőivé teszi; úgy ítéli meg, hogy a fejlett országok által nyújtott hivatalos fejlesztési támogatás és adósságkönnyítés csak akkor lesz hatékony, ha a G20-ak, az OECD és az EU is konkrét intézkedéseket hoz annak biztosítására, hogy a fejlődő országok lehetséges adóalapját ne ássa alá adókikerülés; ezzel összefüggésben ösztönzi az ENSZ-t és az OECD-t, hogy az Afrikai Adóigazgatási Fórummal szoros együttműködésben végezze munkáját ezen a területen;
27. kitarthat, hogy az adóbehajtás alternatív forrásainak feltárására irányuló megfelelő eszközöknek támogatniuk és nem akadályozniuk kell az újítást, a vállalkozó kedvet és a kkv-k létrehozását, erősítve a felelősségvállalást és a helyi fejlesztést;
28. hangsúlyozza, hogy különösen a többkulcsos héarendszer igazgatási költségei túl magasak lehetnek a fejlődő országok számára, amelyek adóhatóságai nem rendelkeznek a szükséges pénzügyi és emberi erőforrásokkal, ezért ezeket gondosan

meg kell vizsgálni; úgy véli, hogy ilyen esetekben a jövedéki adókat gondosan meg kell válogatni, és leszűkítve csak néhány terméket kell megcélozni főleg annak alapján, hogy fogyasztásuk negatív externáliákat hordoz magában a társadalom vonatkozásában, illetve amelyek kereslete rendszerint rugalmatlan (dohány, alkohol stb.); korlátozások esetén kéri azon vállalatok azonosítását és megadóztatását, amelyek hozzájárulhatnak az adóbevételek növekedéséhez (például nyersanyagok kivonásában érdekeltek);

29. hangsúlyozza, hogy a közvetlen adózás növelésének fontos követelménye az informális ágazat bevonása a hivatalos gazdaságba és az üzleti környezet javítása;
30. hangsúlyozza, hogy az adóverseny globális viszonyai között a fejlődő országok adóbevételeinek nagyobb része tőkéből származik, és kevés lehetőségük kínálkozik alternatív adók beszedésére; megállapítja, hogy a bevételek e verseny miatt bekövetkező visszaesését az adóalap növelésével kell kiegyenlíteni vagy adott esetben az e versenyből való teljes kimaradással, ha egyéb tényezők, mint a jó kormányzás, a jogbiztonság és az államosítás elkerülése veszélybe kerülnek a külföldi működő tőkéért folytatott versenyben; rámutat, hogy az alacsony bevétellel rendelkező országoknak kapacitással kell rendelkezniük arra, hogy hatékony tárgyalásokat folytassanak a multinacionális vállalkozásokkal, hogy méltányos részesedést kapjanak a vállalati nyereségekből, és emlékeztet rá, hogy megfelelő politikai térrel kell rendelkezniük tőkekorlátozások előírására, hiszen az adóbevételek beszedésének és újraelosztásának joga az államok szuverenitásának és legitimitásának kulcsfontosságú feltétele, ezért a jó kormányzás alapkövetelménye;
31. rámutat arra, hogy a francia kormány megbízást adott kutatás végzésére az adózás politikai ösztönzőinek tárgyában, de többre van szükség; ezért kéri a Bizottságot annak tanulmányozására, hogy a segélynyújtással kapcsolatos különböző megközelítések, például támogatások a kölcsönökkel szemben, segíthetnek-e a segélyek bevételek növelésére gyakorolt esetlegesen negatív hatásainak korlátozásában vagy ellensúlyozásában, és hogy a költségvetési támogatás és a közkiadások igazgatásának átláthatóságában és hatékonyságában ebből eredően bekövetkező javulások hosszú távon hozzájárulnak-e a polgárok adófizetési hajlandóságának növekedéséhez;
32. megállapítja, hogy túl kevés figyelmet fordítottak arra, hogy a kormányok miként tudják felhasználni az adópolitikákat a jövedelem és jólét terén tapasztalható egyenlőtlenségek csökkentésére azáltal, hogy a lehető legkisebbre csökkentik a nemek között az adókötelezettségek tekintetében fennálló különbségeket;
33. a fejlődő országok adórendszerei tekintetében felszólít a semlegesség, az egyenlőség és az egyszerűség alapelveire való összpontosításra, amelyek az alábbi módokon valósíthatók meg:
 - a) olyan adó, amely nem a szegények jövedelmének nagyobb hányadát teszi ki, hanem az adófizetők jövedelmének vagy vagyonának növekedésével annak nagyobb hányadát,
 - b) olyan adó, amely nem tesz nemet, szexuális irányultságon, a háztartás típusán, állampolgárságon vagy családi állapoton alapuló megkülönböztetést,
 - c) egyértelmű, egyszerű és átlátható adórendszer, amely kizárja az adózási

jogszabályok a célból történő nem kívánatos értelmezésének különböző módjait, hogy a szociális kiadások kárára jelentős adócsökkentéseket érjen el,

- d) bármely adott jövedelemforrás valódi nyereségeinek és valódi veszteségeinek adózási szempontból azonos kezelése, ami azt jelenti, hogy a nyereségek adókötelesek, míg a veszteségek az adóból levonhatók,
 - e) a gazdasági fejlődés különböző szakaszaihoz erősen kötődő adózási szint,
 - f) a többszörös társasági adókulcsok egyesítése az üzleti ágazat helyett az üzlet volumene alapján számítva a jövedelmi adókulcsokat;
34. megerősíti annak szükségességét, hogy az OECD új iránymutatásokat dolgozzon ki a transzferárakra vonatkozóan, amely megkerülhetetlennek számít annak megakadályozásához, hogy egyes multinacionális vállalatok nyereségüket kedvezőbb adózási országokba utalják át, és annak biztosításához, hogy e vállalatok azon országokban – beleértve a fejlődő országokat – adózzanak, ahol a nyereségüket ténylegesen realizálták;
35. úgy véli, hogy nélkülözhetetlen egy alacsony adómértéket alkalmazó, kiszélesített adóalapon nyugvó, az alacsony és közepes jövedelműekre vonatkozó adózási rendszer kialakítása, amely kizár minden tetszőleges adómentességet és -preferenciát, nevezetesen a kitermelő iparágak számára; hangsúlyozza a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi szempontból pozitív helyi hatással bíró projektekbe való állami beruházások szükségességét, elkerülve azonban annak lehetőségét, hogy az adódömping egy formája jöjjön létre;

Átlátható, együttműködő és igazságos nemzetközi adózási környezet kialakítása

Helytelen árazás a kereskedelmen belül

36. hangsúlyozza, hogy a kereskedelmen belüli helytelen árazás az illegális pénzkiáramlás egyik legjelentősebb hajtóereje; felhívja a Bizottságot, hogy járuljon hozzá az e kérdésekkel kapcsolatos állami szakértelem növeléséhez a fejlődő országokban, és dolgozzon ki konkrét javaslatokat annak biztosítására, hogy a G20-csoport, az OECD, az ENSZ és a WTO a mutatók és módszerek szélesebb körét vegye figyelembe a helytelen kereskedelmi árazás kezelése során, amelyek körébe beletartozik az „összehasonlítható nyereség módszere”, egy amerikai módszer, amely ígéretesnek mutatkozik az ügyletek helytelen árazásának meghatározásában;
37. felszólít a transzferárak szabálytalan befolyásolása elleni küzdelemre és az összehasonlítható nyereségek módszerén túlmutató, átfogó adózási szabályok felülvizsgálatára, amennyiben léteznek egyéb ígéretesebb választási lehetőségek, amelyek hatékonyabban kezelik a helytelen árazás problémáját; hangsúlyozza, hogy az EU-nak, a G20-országoknak, az EU-nak és a WTO-nak általában olyan megközelítési módokra kell összpontosítaniuk erőfeszítéseiket, amelyek az úgynevezett szokásos piaci feltételek elvén alapulnak, amely kimondja, hogy az adózás szempontjából lényeges ügyletekre ugyanolyan feltételek érvényesek, mint a független vállalatok egymás között lebonyolított ügyleteire;
38. sürgeti az EU-t, hogy a G20-csoporton és az OECD-n belül védje meg a

megtakarítások adójával foglalkozó uniós irányelv fő vonalait követő, automatikus adóügyi információcsere elvét, a titoktartással visszaélő jogrendszerekbe irányuló illegális pénzmozgások megfékezésének eszközeként;

39. a pénzügyi tranzakciókra kivetendő adó bevezetését kéri; az ebből származó bevétel a spekuláció csökkentése révén javítaná a piac működését, hozzájárulna a globális közjavak, például a fejlesztés és az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásához és csökkentené az államháztartás hiányát; felhívja a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb készítsen megvalósíthatósági tanulmányt a világszinten egyenlő versenyfeltételek figyelembevételével, és szükség esetén terjesszen elő konkrét jogalkotási javaslatokat;
40. javasolja a jó adóügyi kormányzással kapcsolatos külön rendelkezés belefoglalását a Cotonoui Megállapodásba annak felülvizsgálata során;
41. felhívja az EU tagállamait, hogy kétoldalú segélyprogramjaik keretében hozzanak hasonló intézkedéseket;

Nyersanyag-kitermelő iparágak

42. sürgeti a természeti erőforrások hozadékainak nagyobb átláthatóságát előmozdító kezdeményezések kialakítását, egyebek között az OECD vesztegetés elleni egyezménye és a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezés révén; üdvözli a kongói válságövezetből származó ásványkincsekről és a pénzügyi szabályozási reform átláthatóságot célzó módosításairól szóló törvényeket, és felkéri a Bizottságot, hogy ezt az irányt követve tegyen javaslatot jogalkotási kezdeményezésre anélkül, hogy csökkentené a fejlődő országok kormányainak felelősségét és aránytalan bürokratikus terhet róna a vállalatokra, mivel azt a fejlődő világban érintett felek már bírálták, és a kívánttal éppen ellentétes hatást válthat ki;
43. hangsúlyozza, hogy a természeti erőforrások kiaknázására azért van szükség, hogy egy ország elérje tágabb társadalmi és gazdasági céljait, ami a fejlődő országok kormányai számára annak a jövőképnak a – szükség esetén az érintett nemzetközi szereplőkkel és szakértőkkel együtt való – körvonalazását jelenti, hogy a nyersanyag-kitermelő iparágak hogyan illeszkednek az ország gazdasági jövőjébe; úgy véli, hogy egyes országok számára az lehet a természeti erőforrások legjobb kihasználása, hogy a föld mélyén hagyják azokat későbbi felhasználás céljából, míg mások számára a legmegfelelőbb a gyors kitermelés mint közvetett hazai bevételi forrás a növekedéshez szükséges befektetések fenntartására szolgáló bevételek előteremtése és a sürgős emberi szükségletek kielégítése céljából;
44. rámutat arra, hogy a fejlődő országoknak egyenlő félnek kell lenniük az erőforrások kinyerésével kapcsolatos ágazatban folytatott megbeszélések, és új kezdeményezések elfogadása során; hangsúlyozza, hogy ezen a téren az új intézkedéseknek általánosított nemzetközi normák formáját kell ölteniük annak érdekében, hogy el lehessen kerülni olyan szabályok kialakítását, amelyek a kívánttal ellentétes hatást válthatnak ki a kormányok, az adóhatóságok és a nemzetközi vállalatok szempontjából;
45. hangsúlyozza, hogy a Bizottság javaslatai és a nyersanyag-kitermelő iparágakban a nem kormányzati átláthatósági kezdeményezések, például a nemzeti erőforrások

chartája, az egyenlítői elvek és a „Critical Resource” befektetőknek és vállalkozásoknak szóló iránymutatásai valójában vállalkozásbarát jellegűek; jogbiztonságot, fenntartható hosszú távú partnerségeket teremtenek és biztosítékként szolgálnak az újraállamosítással, a tárgyalások újbóli megnyitásával vagy a kiutasítással szemben; megállapítja, hogy vannak problémák is, amelyekkel foglalkozni kell, például az, hogy a vállalkozásoknak esetleg üzletileg érzékeny információt kell közzétenniük, ami versenyhátrányba hozza őket, vagy hogy kormányokkal kötött egyes megállapodások titokban tartott információkon alapulnak;

46. megállapítja, hogy az erőforrásokból származó jövedelmet mindig a hazai bevételek növelésére szolgáló eszköznek kell tekinteni; rámutat arra, hogy az erőforrások sikeres megadóztatása gyakran a közvetlen adók, például a társasági adók, és a nem adóból származó bevételek, például koncessziós díjak növekedésével jár;
47. rámutat arra, hogy a bőséges természeti erőforrásokból, különösen az olajból és ásványi anyagokból származó jövedelmekből hasznot húzó „járadékélvező” államok csak kis mértékben vannak ösztönözve arra, hogy elszámoltathatók, készségesek vagy hatékonyak legyenek; ismételten kiemeli, hogy az erős intézményi és demokratikus ellenőrzési mechanizmusok döntő fontosságúak a gazdasági bűnözés elleni küzdelemben; különösen arra hívja fel a Bizottságot, hogy fokozza a multinacionális vállalatok és fejlődő országok között erőforrás-kinyerés tárgyában kötött szerződések elkészítéséhez nyújtott támogatását;
48. kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy anyagi támogatás nyújtása és az irányító testületben való részvétel révén kötelezzék el magukat nagyobb mértékben a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezés mellett;
49. emlékeztet arra, hogy a pénzügyi beszámolás minősége kulcsfontosságú az adókijátszás elleni eredményes küzdelemhez; úgy véli, hogy az országokénti jelentéstétel a nyersanyag-kitermelő iparágak számára rendkívül fontos, de emlékeztet arra is, hogy hasonlóan előnyös lenne valamennyi ágazatban a befektetők számára, ezáltal hozzájárulva általában a jó kormányzáshoz; kéri ezért a Bizottságot, hogy mozdítsa elő e követelménynek az IASB azon nemzetközi pénzügyi beszámolási standardjába történő felvételét, hogy minden multinacionális vállalatnak országokénti bontásban is be kell számolnia jövedelméről és a fizetett adóról; emlékeztet rá, hogy ez a kérés összhangban van a multinacionális vállalatok társadalmi felelősségvállalása fokozásának szükségességével; felhívja a Bizottságot, hogy az országokénti bontásban történő jelentéstételt foglalja bele a számviteli irányelvek átalakításába;
50. kéri az adózás előtti és utáni nyereségre is kiterjedő, országokénti bontásban elkészített pénzügyi beszámolók benyújtására irányuló kötelezettség bevezetését a határokon átnyúló tevékenységet folytató vállalatok esetében az átláthatóság növelése és az adóhatóságok lényeges információkhoz való hozzájutása céljából; azon a véleményen van, hogy az összes ágazat és vállalat egységes kezelésének biztosítása érdekében az EU-nak be kellene vezetnie ezt az elvet az átláthatósági irányelv és az uniós számviteli irányelvek közlő felülvizsgálata során, miközben a Bizottságnak nyomást kellene gyakorolnia az IASB-re, hogy mielőbb dolgozza ki a megfelelő átfogó standardot; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy készítse jelentést a Parlament számára nyilvános konzultációja kimeneteléről és a Nemzetközi Számviteli Standard Testülettel (IASB) ebben a kérdésben folytatott megbeszéléseiről;

51. hangsúlyozza az országokénti bontásban történő jelentéstétel fontosságát és kéri az ebben a témában folytatott tárgyalások fokozását.
- a) a kormányoknak és a nemzetközi csoportosulásoknak (beleértve a G20-at és az ENSZ-t) támogatniuk kellene az országokénti bontásban történő pénzügyi jelentéstételi standardot, és hivatalosan kérniük kellene a Nemzetközi Számviteli Standard Testületet annak elfogadására;
 - b) az OECD-nek folytatnia kellene az országokénti bontásban történő jelentéstétellel kapcsolatos megvalósíthatósági tanulmányát, és 2011-ben mind a G20-ak, mind az ENSZ számára jelentést kellene készítenie;
 - c) a Nemzetközi Számviteli Standard Testületnek új standardot kellene elfogadnia, amely magában foglalja az országokénti bontásban történő jelentéstételt;
 - d) a civil társadalomnak és a médiának a jövőben fel kellene használnia az országokénti bontásban készült beszámolókból közzétett információkat a kormányok és a multinacionális vállalatok felelősségre vonására;

A donorkoordináció javítása

52. tudomásul veszi, hogy az ITC vezette „tájékoztató felmérés” megállapította, hogy az adózás és fejlesztés terén az adományozók további koordinációjára van szükség; ösztönzi a Bizottságot, hogy ezen irányvonal mentén tegyen kezdeményezéseket, és fokozza a többoldalú és regionális kezdeményezések – úgymint az afrikai adóhatóságok fóruma és az adóhatóságok Amerika-közi központja – támogatását;

Az adóparadicsomok elleni küzdelem nemzetközi fegyvertárának fejlesztése

53. hangsúlyozza, hogy a hagyományos hivatalos fejlesztéstámogatás kudarcot fog vallani a globális szegénység felszámolásában, amennyiben a G20-csoporton, az OECD-n és az EU-n belül nem kerül sor nagyra törő intézkedésekre az adóparadicsomok és a káros adózási struktúrák visszaszorítása céljából;
54. megjegyzi, hogy a G20-csoport 2009. április 2-i csúcstalálkozója óta az offshore pénzügyi központok elkötelezték magukat az OECD átláthatóságra és információcserére vonatkozó standardjai mellett; megjegyzi azonban, hogy az adóparadicsomok káros struktúrái még mindig túlsúlyban vannak; ismételten az adóparadicsomok elleni küzdelmet célzó, az OECD keretrendszerén túlmutató intézkedéseket szorgalmaz, figyelemmel e rendszer különféle hiányosságaira; ebben a tekintetben ismételten kifejezi aggályait amiatt, hogy az OECD nemzetközi standardjai megkövetelik a kérésre történő információcserét, de nincs automatikus információcsere a megtakarítások adójával foglalkozó uniós irányelv mentén; bírálja azt is, hogy az OECD lehetővé teszi, hogy a kormányok lemaradjanak feketelistájáról csupán amiatt, mert ígéretet tesznek arra, hogy betartják az információcserével kapcsolatos elveket, anélkül, hogy biztosítanák ezen elvek tényleges megvalósítását; ezenkívül úgy véli, hogy a követelmény, amelynek értelmében a feketelistáról való törléshez 12 másik országgal is megállapodást kell kötni, önkényes, mivel nem hivatkozik semmiféle olyan minőségi mutatóra, amely alapján objektíven megállapítható lenne a felelősségteljes kormányzás gyakorlati megvalósulása;

55. hangsúlyozza, hogy a fejlődő országok évente 800 milliárd eurót veszítenek az adóparadicsomok és a jogellenes pénzmozgások miatt; megállapítja, hogy a pénzügyi folyamatok átláthatóságának növelése döntő lépés lehetne a szegénység enyhítése és jelentős vagyonok megteremtése felé;
56. úgy ítéli meg, hogy minden körülmények között automatikus információcserének kellene történnie; üdvözli ennek kapcsán az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló bizottsági javaslatot, amelynek célja, hogy valamennyi adófajtára kiterjessze a tagállamok közötti együttműködést, felszámolja a banktitkot, valamint általános szabályként vezesse be az automatikus információcsere;
57. üdvözli, hogy egyes tagállamok az Európa Tanács és az OECD adózási kérdésekben folytatott kölcsönös igazgatási jogsegélyről szóló közös egyezménye aláíró felei, és sürgeti azt a 17 tagállamot, amely az egyezményt még nem írta alá, ennek megtételére;
58. felszólítja az EU-t, hogy fokozza fellépéseit és vezessen be konkrét intézkedéseket – például szankciók formájában – az adókikerülés és a jogellenes tőkeáramlás ellen; felszólítja a Tanácsot, hogy szoros együttműködésben az ENSZ nemzetközi adóügyi együttműködési szakértői bizottságával vizsgálja meg az automatikus adóügyi információcsere multinacionális mechanizmusának lehetőségét;
59. felhívja a Bizottságot, hogy az adóparadicsomok azonosítására fogadjon el szigorúbb kritériumokat, és dolgozzon ki nemzetközileg kötelező erejű, a vagyongekezelő társaságokra és az alapítványokra is vonatkozó multilaterális adóügyi információcsere-egyezményt, amely megsértése esetére ellenintézkedéseket irányoz elő; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a fejlődő országokat az illegális tőkeáramlás és tőkekivonás elleni küzdelmükben, hiszen ezek a hazai bevételek fejlesztési célból történő mozgósításának fő akadályai; felhívja a Bizottság figyelmét különösen a kamatozó megtakarítási formákból eredő jövedelmek adóztatásáról szóló 2003/48/EK tanácsi irányelvet módosító tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló 2009. április 24-i európai parlamenti álláspontra¹ és az adóparadicsomok elleni javasolt intézkedésekre;
60. aggodalmának ad hangot az adózási egyezmények adóbevételek elosztására gyakorolt sajnálatos hatása miatt; megjegyzi, hogy az a módszer, hogy az adóztatás jogát a székhely szerinti adózás elve, nem pedig a forrásország elve alapján adják meg, hozzájárul ahhoz, hogy az adóparadicsomok kedvezőbb helyé váljanak; álláspontja szerint az adóegyezmények méltányossági szempontból felülvizsgálatra szorulnak, ami maga után vonja annak lehetőségét, hogy az adóztatás elsődleges jogát a forrásország kapja meg, ahol a tényleges tevékenységet folytatják;
61. sajnálja, hogy a G20-ak még nem javasoltak egyértelmű ütemtervet és konkrét szankciókkal bíró mechanizmust az adóparadicsomok elleni küzdelem hatékonnyá tétele érdekében; olyan nemzetközi egyezmény elfogadását szorgalmazza, amelynek célja a káros adózási struktúrák felszámolása, és amely mind a nem együttműködő országokat, mind az adóparadicsomokkal együttműködő pénzintézeteket sújtó szankciókat tartalmaz; sürgeti az EU-t, hogy fogadjon el az Egyesült Államok adóparadicsomokkal való visszaélést megállító törvényéhez hasonló intézkedéseket és fontolja meg az adóparadicsomokkal együttműködő pénzintézetek banki engedélye

¹ HL C 184. E, 2010.7.8., 488. o.

visszavonásának lehetőségét;

62. úgy véli, hogy az EU-nak biztosítania kell a prudenciális felügyelet, az adóügyek és a pénzmosság terén uniós és nemzetközi szinten alkalmazott normák következetességét is;
63. kéri a keselyűalapok szerkezetének nemzetközi közzétételét azonosításuk és tevékenységük betiltása céljából;
64. felhív a gazdasági partnerségi megállapodások keretében egy független ellenőrző mechanizmus létrehozására, amelynek feladata egyrészt a vámok eltörléséből származó nettó pénzügyi hatás, másrészt az adóreform területén országonként elért fejlődés felmérése; felhív egy olyan záradék beillesztésére, amely előirányozná valamennyi gazdasági partnerségi megállapodás 3-5 évenkénti teljes körű, kötelező felülvizsgálatát, valamint felhív a megállapodás rendelkezéseinek a szegénység felszámolása, a fenntartható fejlődés és a regionális integráció elősegítése érdekében történő módosítására; felhív továbbá az adóreformok és a hatékony adóbehajtás megvalósítása terén az egyes országok által elért előrehaladásnak a jövedelem és a vagyon adóztatásáról szóló OECD-modellegyezmény legutóbbi változataival összhangban történő kötelező felülvizsgálatára.
65. hangsúlyozza, hogy a fejlődő országok adóhatóságainak együtt kell működniük, ha nem az adott ország pénzügyminisztériumán belül működnek, különösen az adózási és költségvetési politikák tekintetében, mégpedig olyan módon, amely nem ösztönzi a versengést és az irigységet, hanem előmozdítja a jó kapcsolatokat és a jó adóügyi kormányzást;
66. kéri az úgynevezett (fél-)autonóm adóhatóságok létrehozását vagy (amennyiben már léteznek) intézményi fejlesztését a fékek és ellensúlyok megfelelő rendszerei révén annak elkerülésére, hogy az adóhatóságokkal vissza lehessen élni,
67. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az autonóm adóhatóságok magas státuszát és vezetési önállóságát olyan pluralisztikus irányítási intézkedéseknek kell kiegyenlíteniük, amelyek biztosítják
 - a) az autonóm adóhatóságok garantált költségvetéssel rendelkezzenek, amelyet a kormány nem változtathat meg;
 - b) hogy kötelezettségeik és jogaik törvényben legyenek rögzítve, és azokat megvédhesse a rendőrség és a bíróság;
 - c) hogy a (létrehozandó) felügyelőbizottságba történő kinevezések több nyilvános szereplő (különböző minisztériumok, üzleti és ügyvédi szervezetek) hatáskörébe tartozzanak;
 - d) hogy a felügyelőbizottságba történő kinevezések hosszú távra és meghatározott időtartamra szóljanak;
 - e) és hogy a vezetők és az alkalmazottak csak a felügyelőbizottság felé legyenek elszámoltathatók;

68. úgy véli, hogy a fejlődő országokban kifejlesztendő hatékony adórendszernek ezen országok államháztartásának gerincévé kell válnia; úgy véli, hogy az EU fejlődő országokban folytatott új beruházási politikájának hozzá kell járulnia a külföldi és belföldi magánbefektetők részére jobb és kedvezőbb környezet kialakításához, valamint a hatékonyabb nemzetközi segítségnyújtás feltételeinek megteremtéséhez; emlékeztet rá, hogy a növekedés elősegítése érdekében az EU beruházási politikájának a kkv-k – többek között mikrohitelnyújtása révén történő – fejlesztésére kell összpontosítania, ösztönöznie kell az innovációt, a közszolgáltatások hatékonyságát, a köz- és magánszféra partnerségét, valamint a szakértelem átadását;

o

o o

69. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányának és parlamentjének.